

Justis- og beredskapsdepartementet
v/ Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

11.5.2021

Vår ref.: 2021/276-2

Deres ref.: 21/1564 - NNO

Høringssvar fra EOS-utvalget – Forslag til endringer i politiregisterforskriften

1. Innledning

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev 19. mars 2021 om forslag til endringer i politiregisterforskriften. EOS-utvalget inngir med dette høringssvar.

EOS-utvalget fører etterfølgende kontroll med PST. Det er en forutsetning for reell og effektiv kontroll at tjenesten har skriftliggjort sine vurderinger og beslutninger. Til endringsforslaget i § 20-2 skriver departementet at det «uansett må være notoritet på at tjenesten oppfyller lovens krav til behandling av opplysninger». EOS-utvalget deler denne oppfatningen. Utvalget har videre merket seg at formålet med endringsforslagene blant annet er å forenkle regelverket «uten å endre det materielle innholdet».

I lys av de konkrete foreslåtte endringene i bestemmelsene som regulerer tjenestens skriftlighet, har utvalget likevel funnet grunn til å komme med enkelte merknader.

2. Merknader til enkelte endringsforslag

2.1. Til forslag om endringer i politiregisterforskriften §§ 20-2 og 21-4

Til forslaget om fjerning av krav om formålsangivelsen i § 20-2 tredje ledd skriver departementet at «det uansett må være notoritet på at tjenesten oppfyller lovens krav til behandling av opplysninger». Til forslaget om å fjerne nåværende § 21-4 i sin helhet skriver departementet at disse forholdene uansett må vurderes.

For arbeidsregistreringene (behandling av opplysninger utenfor f-sak) er EOS-utvalget enig i at politiregisterforskriften § 20-2 tredje ledd er overflødig *i kombinasjon med* politiregisterforskriften § 21-4, der det også stilles krav om formålsangivelse. Kravet til såkalt arbeidshypotese i 21-4, omfatter *i tillegg* en vurdering av nødvendighet og relevans.

Kontroll av arbeidsregistreringer er en sentral kontrolloppgave for utvalget. Til forslaget om å fjerne kravet om formålsangivelse i § 20-2 skriver departementet at formålet «som regel uansett [vil] fremgå av konteksten med behandlingen». Fra et kontrollperspektiv deler ikke utvalget dette synet. Det er særlig i kontrollen med den *nedre grense* for arbeidsregistreringer – der nettopp kontekstinformasjon ikke finnes i stort monn – at angivelse av arbeidshypotese (og herunder angivelse av formålet) har en viktig funksjon.

EOS-utvalget mener at gjeldende krav til formulering av arbeidshypotese, som nedfelt i politiregisterforskriften § 21-4, bør opprettholdes.

2.2. Til forslag om endringer i politiregisterforskriften § 22-3 tredje og fjerde ledd

På vilkår har PST i dag hjemmel til å viderebehandle (i) arbeidsregistreringer som ikke er tilført nye opplysninger på fem år og (ii) avsluttede forebyggende saker.

Departementet foreslår å fjerne kravet om skriftlighet for beslutninger om lagring av opplysningene utover den fastsatte slettefristen. Departementet viser til at slike skriftlighetskrav ikke er nedfelt i § 47-14 og kan ikke se noen grunn til å ha forskjellige saksbehandlingsregler i denne type saker.

Politiregisterforskriften § 47-14 regulerer sletting av opplysninger fra politiets kriminaletterretningsregister. Til forskjell fra kriminaletterretningsregisteret er enkeltpersoner fullstendig avskåret fra å kreve innsyn i PSTs registre, og på den måten ivareta sine interesser. Etter utvalgets syn gir dette grunn til ulike saksbehandlingsregler.

Utvalget mener det har gode grunner for seg at fortsatt behandling av *avsluttede* f-saker og arbeidsregistreringer *uten nye opplysninger* må særlig begrunnes. PSTs beslutninger om fortsatt lagring av opplysninger i disse kategoriene, kontrolleres rutinemessig av EOS-utvalget. At beslutningene begrunnes og nedfelles skriftlig er en viktig forutsetning for utvalgets mulighet for reell og effektiv kontroll av at vilkårene for viderebehandling er oppfylt.

EOS-utvalget mener at gjeldende skriftlighetskrav bør opprettholdes.

2.3. Til forslag om endringer i politiregisterforskriften § 21-5

Departementet foreslår en forenkling av bestemmelsen og mener at store deler av den bærer preg av en rutinebeskrivelse. Blant annet er notoritetskrav ved opprettelse av forebyggende sak foreslått fjernet.

EOS-utvalget kan vanskelig se for seg at en forebyggende sak vil kunne godkjennes av Sjef PST / politimesteren uten en skriftlig nedtegnelse av de vurderinger som ligger til grunn for opprettelsen. Utvalget mener at det likevel har en verdi at det i forskrifts form oppstilles et skriftlighetskrav til beslutninger av slik viktighet.

EOS-utvalget mener at notoritetskravet bør opprettholdes.

3. Avsluttende merknader

Krav til notoritet i PSTs virksomhet utgjør en så sentral rettsikkerhetsgaranti at det bør kvalifisere til forskriftsregulering og ikke utelukkende følge av interne rutiner. Samlet sett vil en reduksjon av dokumentasjonskrav kunne vanskeliggjøre utvalgets kontroll, og slik sett svekke rettssikkerheten til enkeltpersoner.

EOS-utvalget anmoder departementet om å legge til rette for utvalgets kontroll i det videre forskriftsarbeidet.

Med vennlig hilsen

Svein Grønnern
utvalgsleder